

Analiza stanja na področju uveljavljanja pravic intelektualne lastnine v Republiki Sloveniji v letu 2021

Pripravili: doc. dr. Eneja Drobež,¹ Magda Teppey²

1	<i>Uvod</i>	2
2	<i>Industrijska lastnina</i>	5
2.1	VSL Sodba V Cpg 351/2019 – kršitev patenta	5
2.2	VSL Sodba V Cpg 555/2020 – kršitev pravic iz znamke – plačilo običajne licenčnine ..	7
2.3	VSL Sodba V Cpg 734/2020 – znamka – kršitev licenčne pogodbe	9
2.4	VSL Sklep V Cpg 375/2021 – kršitev patenta – poslovna skrivnost	10
2.5	VSL Sodba V Cpg 524/2021 – tožba za izbris/prenos znamke	12
2.6	VSL Sklep V Cpg 518/2021 – začasna odredba (zaradi dejanj nelojalne konkurence in kršitve modela Skupnosti).....	13
3	<i>Avtorska in sorodne pravice</i>	15
3.1	VSL Sodba V Cpg 123/2021 – prodajna pogodba kot avtorsko delo.....	15
3.2	VSL Sklep V Cpg 91/2021 – začasna odredba (računalniški program).....	16
3.3	VSL Sklep V Cpg 124/2021 – kršitev prepovedi iz začasne odredbe	17
3.4	VSL Sodba V Cpg 203/2021 – avtorsko pogodbeno pravo.....	18
3.5	VSL Sodba V Cpg 469/2021 – kabelska retransmisija televizijskih programov.....	19
4	<i>Kolektivno uveljavljanje avtorske in sorodnih pravic</i>	21
4.1	VSL Sodba V Cpg 606/2020 – kabelska retransmisija glasbenih del	21
5	<i>Zaključek</i>	23

¹ Svetovalka Ustavnega sodišča, Ustavno sodišče RS, Beethovnova ulica 10, Ljubljana; docentka za civilno in gospodarsko pravo ter nosilka predmeta Pravo intelektualne lastnine na Evropski pravni fakulteti, Nova univerza, Delpinova ulica 18 b, Nova Gorica; raziskovalka na Zavodu Inrisk, Kidričeva ulica 1, Trebnje.

² Vrhovna sodnica na gospodarskem oddelku Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, Tavčarjeva ulica 9, Ljubljana.

1 Uvod

Tudi v letu 2021 je bilo na slovenskih sodiščih malo pripadlih zadev v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine. Na gospodarskem oddelku Višjega sodišča v Ljubljani (VSL) je bilo v tovrstnim sporom namenjenem vpisniku V Cpg zabeleženih skupaj 39 rešenih zadev. Od teh je bilo 28 avtorskih zadev (sedem avtorskih sporov in 21 sporov s področja kolektivnega uveljavljanja avtorske in sorodnih pravic), dve patentni zadevi, dve zadevi s področja blagovnih znamk, pet zadev s področja nelojalne konkurence in še dve zadevi z drugih področij.³ Iz spodnje tabele je razvidno, da je od leta 2016 dalje število sporov, ki jih je rešil gospodarski oddelek VSL, močno upadlo v letu 2019, v letu 2021 pa je obstalo na približno isti ravni kot leto poprej. Trend upadanja števila sporov v zvezi z intelektualno lastnino je mogoče povezati s splošnim trendom upadanja števila zadev na gospodarskem oddelku Okrožnega sodišča v Ljubljani, pa tudi z dejstvom, da se je sodna praksa na področju kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic že ustalila.

Tabela 1: Število rešenih spisov na gospodarskem oddelku VSL v obdobju od 2016 do 2021 na področju uveljavljanja pravic intelektualne lastnine

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic	243	54	50	11	6	21
Ostale pravice IL	65	74	47	21	32	18
Skupaj	308	101	97	32	38	39

Vir: VSL, vpisnik V Cpg.

Poleg zadev iz vpisnika V Cpg sva avtorici analize pregledali:

- odločitve Vrhovnega sodišča (VSRS), vendar med njimi ni bilo zadev s področja uveljavljanja pravic intelektualne lastnine, razen en spor o pristojnosti ([VSRS Sklep III R 5/2021](#)) in en sklep, da se revizija ne dopusti ([VSRS Sklep II DoR 640/2020](#)),
- odločitve kazenskih oddelkov višjih sodišč in VSRS, vendar med njimi ni bilo zadev s področja uveljavljanja pravic intelektualne lastnine,

³ Vir: VSL, Poročilo za leto 2021 (V Cpg vpisnik), 3. 2. 2022.

- sedem odločb civilnega oddelka VSL, od katerih se je šest nanašalo na kolektivno uveljavljanje avtorske in sorodnih pravic ([VSL Sodba I Cp 775/2021](#), [VSL Sodba II Cp 1112/2021](#), [VSL Sodba I Cp 1185/2021](#), [VSL Sklep I Cp 666/2021](#), [VSL Sodba II Cp 552/2021](#) in [VSL Sodba II Cp 832/2021](#)), ena pa na predlog za obnovo postopka ([VSL Sklep I Cp 291/2021](#)), ter
- eno odločbo Upravnega sodišča RS (UPRS) v zvezi z registracijo znamke ([UPRS Sodba I U 843/2020](#)).

Ker se spori v zvezi z intelektualno lastnino, razen na gospodarskem oddelku VSL, ne vodijo v specializiranem vpisniku, sva odločbe iskali po bazah VSRS, kot sta www.sodnapraksa.si in www.sodisce.si, po bazi www.iusinfo.si ter s poizvedovanji med sodniki in strokovnimi sodelavci o aktualnih ključnih sodbah s tega področja. Na civilnem oddelku VSL nisva identificirali odločb, ki bi odpirale nova vprašanja, niti med tistimi, ki niso bile objavljene v javno dostopnih bazah. VSRS v proučevanem obdobju ni izdalo nobene ključne odločitve. Skupaj sva identificirali 12 odločb, ki so bile primerne za vključitev v analizo.

Odločbe Okrožnega sodišča v Ljubljani, ki je v Republiki Sloveniji izključno pristojno za reševanje civilnih in gospodarskih sporov s področja pravic intelektualne lastnine na prvi stopnji, niso vključene v analizo, ker nobena od njih ni bila objavljena. V pomembnejših zadevah so prvostopenjske odločbe predmet preizkusa pred sodiščem druge stopnje.

Analizo sva razdelili na tri področja:

1. **industrijska lastnina** – v tem razdelku sva preučili odločbe s področij patentov, znamk, modelov in poslovnih skrivnosti. V preučevanem obdobju ni bilo odločb s področja varstva firme.
2. **avtorska in sorodne pravice** – v tem razdelku sva pregledali odločbe s področja varstva avtorske in sorodnih pravic, ki niso povezane s kolektivnim upravljanjem pravic; in
3. **kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic.**

Kot ključne sva izbrali odločbe, ki vsebujejo pomembnejše materialnopravne odločitve v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine in pomenijo nov vidik v sodni praksi ali

zaokroženo celoto dotedanje sodne prakse, oziroma ki vplivajo na položaj širšega kroga imetnikov pravic.

2 Industrijska lastnina

V analizo je vključenih šest odločb VSL. VSRS v obravnavanem obdobju ni obravnavalo nobene zadeve s področja uveljavljanja pravic industrijske lastnine. VSL je v letu 2021 izdalo štiri sodbe in dva sklepa v zvezi z uveljavljanjem pravic industrijske lastnine. Ena sodba je bila izdana v zvezi s kršitvijo patenta, tri sodbe so bile izdane v zvezi s kršitvijo pravic iz znamke. En sklep je bil izdan v postopku zavarovanja z izdajočasne odredbe in en sklep v postopku v zvezi s tožbo zaradi kršitve patenta.

2.1 [VSL SODBA V CPG 351/2019](#) – KRŠITEV PATENTA

Med pravnima strankama je bilo sporno, ali je tožena stranka z izdelavo plošče (platforme) za pritrditev smučarske vezi na snežno desko kršila evropski patent tožeče stranke za izboljšano ploščad za pritrditev smučarske vezi na smučko z določenimi značilnostmi. Tožeča stranka je proti toženi stranki uveljavljala prepoved kršitvenih ravnanj in nadaljnjih kršitev, odpoklic izdelkov iz gospodarskih tokov, uničenje kršečih izdelkov, objavo sodbe in plačilo odškodnine (121. člen Zakona o industrijski lastnini, Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 100/13 in 23/20 – v nadaljevanju ZIL-1). Sodišče prve stopnje je zavrnilo zahtevek tožeče stranke po tožbi. Višje sodišče je sodbo potrdilo.

V obravnavanem primeru je tožeča stranka zatrjevala, da so nekatere značilnosti, ki so navedene v neodvisnem patentnem zahtevku, v zvezi s presojo obsega patentnega varstva tako nebistvene, da čeprav jih pri domnevno kršeči izvedbi ni, gre pri domnevno kršeči izvedbi za kršitev patenta po doktrini ekvivalentov. Nebistvene značilnosti naj bi bilo dopustno izpustiti iz besedila patentnega zahtevka, ker te ne vplivajo na delovanje izuma.

Sodišče prve stopnje je tožbene zahtevke zavrnilo, Višje sodišče pa je zavrnilo tožbo tožeče stranke. Poudarilo je, da je obseg patentnega varstva določen z vsebino patentnih zahtevkov. Kršitev patenta pa je podana tudi, ko eden oziroma več elementov/značilnosti, ki so navedene v patentnih zahtevkih na domnevno kršečem proizvodu niso identične, ampak so ekvivalentne. V tem primeru je podana kršitev patenta po doktrini ekvivalentov. Člen 1 Protokola o razlagi 69. člena Evropske patentne konvencije (v nadaljevanju EPK) določa, da se 69. člen EPK ne sme razlagati, kot da je obseg varstva, ki ga daje evropski patent, določen s strogim dobesečnim

pomenom besedila iz patentnih zahtevkov in da so opis in skice uporabljeni le za razrešitev nejasnosti v patentnih zahtevkih. Prav tako se ne sme razlagati, kot da so patentni zahtevki samo smernica in da se dejansko dano varstvo lahko razširi na tisto, za kar strokovnjak na podlagi proučitve spisa in skic meni, da je imetnik patenta želel zavarovati. Patent se mora razlagati, kot da določa položaj med temi skrajnostmi, ki združuje primerno varstvo za imetnika patenta z razumno stopnjo pravne zanesljivosti za tretje osebe. Člen 2 Protokola določa, da je treba pri določanju obsega varstva, ki ga zagotavlja evropski patent upoštevati vsak element, ki je enakovreden elementu, določenemu v patentnih zahtevkih.

Izvedenec je pojasnil, da je tehnični problem, ki ga rešuje patent, pri domnevno kršečem izdelku rešen z drugačnimi sredstvi od tistih, ki so predmet značilnostnega dela (tenorja) neodvisnega patentnega zahtevka obravnavanega patenta, in sicer s pomočjo ene same plošče, ki se jo da pritrditi na smučarsko desko s pomočjo niza dvodelnih zgibnih elementov. Rešitev po patentu pa za dosego potencialno istega cilja predlaga vsaj dve različni plošči, eno osnovno ploščo in vsaj dve nosilni plošči in niz pozicionirnih plošč oziroma zgibnih elementov. Kršeča plošča zato ne vsebuje vseh značilnosti s patentom zaščitene izuma. V konkretnem primeru ne gre za nadomestitev nekega elementa pri patentu z drugim ekvivalentnim elementom pri domnevno kršeči izvedbi, temveč za odsotnost posameznih sestavnih delov ploščadi, ki so navedene v tenorju neodvisnega patentnega zahtevka.

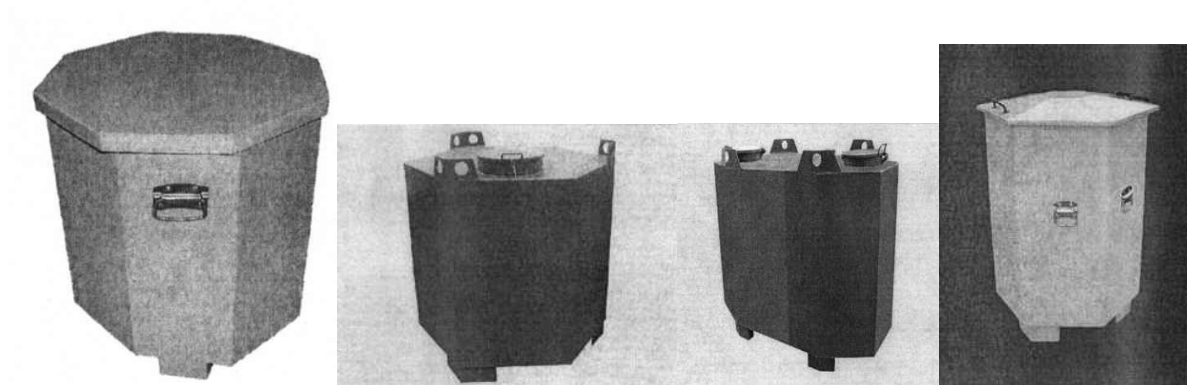
Višje sodišče je presodilo, da je v obravnavanem primeru bistveno, da domnevno kršeča plošča ne vsebuje vseh značilnosti, ki so izrecno našteje v prvem patentnem zahtevku, niti ne vsebuje enakovrednih elementov, saj nima elastično deformabilne osnovne plošče oz. funkcionalnega ekvivalenta, ki opravlja več tehničnih funkcij. Ker pri domnevno kršeči platformi ne gre za rešitev tehničnega problema z odstopajočimi, a objektivno enako delujočimi sredstvi, tudi ne gre za kršitev patenta po doktrini ekvivalentov. Če je pri domnevno kršeči različici izpuščena najmanj ena značilnost, ki je vsebovana v patentnem zahtevku, od tretje osebe ni mogoče pričakovati, da bi ocenila, da domnevna različica deluje na enak način. Le na ta način je zagotovljeno ravnovesje med primernim varstvom za imetnika patenta z razumno stopnjo pravne zanesljivosti za tretje osebe, ki ga zasleduje Protokol. V nobenem primeru patentnih zahtevkov ni mogoče razlagati na način, da se izpustijo značilnosti, ki so navedene v zahtevku. Zmotno je zato pritožbeno stališče, da bi na podlagi ugotovitev o tem, kakšen učinek imajo posamezne značilnosti, ki so navedene v neodvisnem patentnem zahtevku vsaka zase in skupaj

pri delovanju izuma, bilo v zvezi s presojo obsega patentnega varstva dopustno izločiti nekatere elemente in zanemariti njihove učinke, ker ti ne vplivajo na delovanje izuma.

Višje sodišče je razložilo, da imetnik patenta s podelitvijo patenta pridobi varstvo za celotni izum, kot je definiran v patentnih zahtevkih, z vsemi značilnostmi. Pri presoji obsega patentnega varstva zato ni mogoče iskati bistva izuma na način, da se nekatere značilnosti, ki so navedene v patentnih zahtevkih, ne bi upoštevale kot nebistvene. Za presojo kršitve patenta po doktrini ekvivalence ni odločilno, ali domnevno kršeča izvedba rešuje enak tehnični problem, kot je zavarovan z izumom, ampak je pomembno, ali je navedeni tehnični problem rešen na enak način z enakimi oziroma ekvivalentnimi sredstvi kot z izumom zavarovana rešitev.

2.2 [VSL SODBA V CPG 555/2020](#) – KRŠITEV PRAVIC IZ ZNAMKE – PLAČILO OBIČAJNE LICENČNINE

Tožeča stranka je od tožene stranke zahtevala plačilo odškodnine v višini primerne licenčnine zaradi kršitve znamk in opustitev uporabe tridimenzionalnih znamk, s katerimi so zaščitene posode za zbiranje tekočih in trdih odpadkov, ki jih je tožena stranka uporabljala na bencinskih servisih za zbiranje posameznih vrst odpadkov, za katere so zbiralniki namenjeni (121. in 121.a člen ZIL-1).⁴

Slike 1, 2, 3 in 4: Tridimenzionalne znamke tožeče stranke

⁴ Tožena stranka je z nasprotno tožbo uveljavljala ugotovitev ničnosti navedenih znamk. Višje sodišče je z [VSL sodba II Cp 46/2014](#) zavrnilo zahtevek za ugotovitev ničnosti spornih znamk. Zoper to sodbo je tožena stranka vložila revizijo, ki je bila zavrnjena z [VSR Sodb III Ips 44/2015](#).

Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da je tožena stranka kupila skupaj 134 zbiralnikov, s katerimi so bile kršene pravice tožeče stranke, in toženi stranki naložilo plačilo primerne licenčnine. Višje sodišče je zavrnilo pritožbo tožene stranke, delno pa je ugodilo pritožbi tožeče stranke.

Višje sodišče je pojasnilo, da bi bilo stališče tožene stranke, da znamk tožeče stranke ni kršila, ker zbiralnikov ni proizvedla, pravilno le, če znamke tožeče stranke ne bi bile registrirane kot storitvene znamke, ampak bi bile registrirane le kot blagovne znamke za označevanje zbiralnikov. Uporaba zbiralnikov za storitve skladiščenja in hrambe odpadkov iz razreda 39 Nicejske klasifikacije, za katere so znamke registrirane, brez dvoma pomeni uporabo, ki posega v bistveno funkcijo znamke, to je označevanje navedenih storitev z znamko. Tožeča stranka ima pravico tretjim osebam v gospodarskem prometu prepovedati uporabo svojih znamk za storitve, za katere so znamke registrirane. Tožena stranka je z uporabo enakih zbiralnikov, kot so zaščiteni z znamkami za enake storitve, za katere so znamke registrirane, kršila pravice iz znamk tožeče stranke.

Na podlagi 122.a člena ZIL-1 lahko sodišče s sklepom naloži domnevnemu kršilcu pravic (nasprotni stranki) predložitev dokaznih sredstev, ki so pri njem. Namen navedenega določila je imetniku pravice industrijske lastnine olajšati procesni položaj v zvezi s pridobivanjem dokazov o kršitvi pravic. Nasprotna stranka mora predložiti "dokazna sredstva, s katerimi razpolaga". Tožeča stranka je v zvezi z obsegom kršitve in škodo, ki naj bi ji nastala, predlagala, naj sodišče toženi stranki naloži, da predloži listine, iz katerih bo razvidno število posameznih vrst zavarovanim znamkam identičnih zabojnikov, ki jih ima tožena stranka zavedena kot osnovna sredstva. Višje sodišče je poudarilo, da s tem, ko je sodišče navedenemu dokaznemu predlogu ugodilo, ni prekršilo pravil postopka. Tožena stranka je tista, ki je razpolagala s podatki o številu in vrstah posameznih zabojnikov, ki jih je nabavila. Tožeča stranka teh podatkov ni mogla predložiti, je pa v tožbi podala zadostno trditveno podlago glede domnevnega števila nabavljenih zabojnikov. Ker je bila od konkretnih podatkov, s katerimi je razpolagala izključno tožena stranka, odvisna ugotovitev dejstev o višini nastale škode, je sodišče prve stopnje pravilno naložilo toženi stranki razkritje podatkov o nabavljenih zabojnikih na podlagi določbe 122.a člena ZIL-1.

Na podlagi drugega odstavka 121.a člena ZIL-1 običajna licenčnina, določena po licenčni analogiji, predstavlja licenčnino, ki bi jo imetnik znamke prejemal od kršitelja v primeru

pogodbene rabe pravice oziroma ki se po navadi zaračunava za tovrstno rabo. Pomembno je, da se kršena pravica lahko uporablja v premoženjskopравnem smislu in da ima ta uporaba objektivno tržno vrednost. Tožeča stranka je zahtevala nadomestilo za uporabo zbiralnikov v višini 4 % od nabavne vrednosti zbiralnikov letno, kar je sodišče presodilo kot razumno odmeno za uporabo zaščiteneh pravic tožeče stranke.

Glede zahtevka za "opustitev uporabe znamk tožeče stranke v poslovnem prometu na področju Republike Slovenije" je sodišče presodilo, da je tožbeni zahtevek v tem delu premalo konkretiziran. Za dosego prepovedi kršitvenih dejanj bi morala tožeča stranka navesti konkretni dejanski stan, ki ustreza zakonskemu dejanskemu stanju iz 47. člena ZIL-1. Zahtevek "za opustitev uporabe znamk" pomeni le abstrakten prepis zakonskega besedila. Zaradi nekonkretiziranosti navedeni zahtevek ne omogoča presoje o predpostavkah kršitvenega dejanja.

2.3 [VSL SODBA V CPG 734/2020](#) – ZNAMKA – KRŠITEV LICENČNE POGODBE

Tožeča stranka je s tožbo zahtevala plačilo pogodbene kazni zaradi kršitve Pogodbe o finančnem lizingu in pravici licence znamk (v nadaljevanju Pogodba). Bistvo odločitve je v razlagi pogodbenega določila, ki se glasi: „Leasingojemalec mora izkoriščati znamke ves čas trajanja pogodbe v dobri veri ter tako, da s tem ohranja in povečuje dobro ime in ekonomsko vrednost.“ Višje sodišče je v obravnavanem primeru potrdilo zavrnilno sodbo sodišča prve stopnje.

Višje sodišče je izpostavilo, da morata biti za pridobitev pravice do pogodbene kazni izpolnjeni splošni predpostavki odgovornosti za (v tem primeru) nepravilno izpolnitev, in sicer: i) da gre za kršitev pogodbene (poslovne) obveznosti, ki ima objektivne znake protipravnega stanja; ii) da vzrok za kršitev izvira iz sfere pogodbene stranke, ki bi morala opraviti izpolnitev obveznosti (247. člen Obligacijskega zakonika, Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo in 20/18 – v nadaljevanju OZ). Pri razlagi Pogodbe je v tem delu torej treba uporabiti materialno pravo, ki sta ga pogodbeno oblikovali stranki v Pogodbi. Sodišče prve stopnje pravilno upoštevalo, da zgornjo premiso v tem primeru predstavlja ravnanje, ki je v nasprotju z dobro vero ter ima za posledico zmanjšanje dobrega imena in zmanjšanje ekonomske vrednosti znamke. Stranki kot predpostavko za nastop obveznosti plačila pogodbene kazni

nista določili vsakršnega ravnanja toženke, ki ni v dobri veri, temveč sta tudi po prepričanju višjega sodišča to v nadaljevanju opredelili v posledici, ki naj se pokaže („... ter tako, da s tem ...“): zmanjšanje dobrega imena in zmanjšanje ekonomske vrednosti znamke.

Ker je zmanjšanje dobrega imena in ekonomske vrednosti znamk pogodbeni predpostavki nastopa obveznosti plačila pogodbene kazni, ima sodišče prve stopnje prav, da bi morala tožeča stranka podati trditve o dejstvih zmanjšanja dobrega imena znamk in zmanjšanja ekonomske vrednosti znamk. Zgolj z navedbo, da je to posledica dejstva, da je toženka v pogodbenem odpovednem roku oblikovala nove znamke, kar izkazuje ravnanje v slabi veri, tožeča stranka ne more uspeti.

2.4 VSL SKLEP V CPG 375/2021 – KRŠITEV PATENTA – POSLOVNA SKRIVNOST

Sodišče prve stopnje je določilo izvedenca za področje intelektualne lastnine z nalogo, naj odgovori na strokovna vprašanja glede ničnosti in kršitve patenta. Zaradi razjasnitve tehničnih detajlov je izvedenec potreboval delavniške risbe/skice tožene stranke z merami in tolerancami osnovne plošče ograje s pritrdilnimi vijaki. Tožena stranka je sodišču sporočila, da gre pri delavniških risbah/skicah z merami in tolerancami osnovne plošče ograje s pritrdilnimi vijaki za poslovno skrivnost in sodišču predlagala izdajo sklepa o prepovedi uporabe ali razkritja poslovne skrivnosti.

Sodišče prve stopnje je ugodilo predlogu tožene stranke in ugotovilo, da so delavniške risbe z merami in tolerancami poslovna skrivnost tožene stranke ter prepovedalo uporabo ali razkritje poslovne skrivnosti osebam, ki so se seznanile s poslovno skrivnostjo ali domnevno poslovno skrivnostjo samo zaradi udeležbe v postopku, na podlagi tretjega odstavka 8. člena Zakona o poslovni skrivnosti (Uradni list RS, št. 22/19 – v nadaljevanju: ZPosS). Izvedencu je naložilo, da mora pripraviti povzetek poročila brez podatkov, ki predstavljajo poslovno skrivnost. Ugotovilo je, da je v obravnavanem primeru izpolnjen zakonski dejanski stan iz 2. člena ZPosS.

Glede tržne vrednosti podatkov je sodišče prve stopnje presodilo, da je tožena stranka s pojasnilom, da so delavniške risbe, ki jih je razvila pod imenom »podložna plošča«, plod njenega lastnega znanja in izkušenj verjetno izkazala, da imajo navedene risbe za toženo

stranko določeno tržno vrednost (2. alineja 2. člena ZPosS). Tožena stranka je tako informacijo določila kot poslovno skrivnost v pisni obliki z žigom »Poslovna skrivnosti«, s tem pa je seznanila vse osebe, ki prihajajo z njo v stik. V konkretnem primeru je bilo takšno ukrepanje tožene stranke zadostno.

Višje sodišče je sklep sodišča prve stopnje potrdilo. Poudarilo je, da je omejitev dostopa do podatkov možna zgolj v izjemnih primerih. Treba je preizkušati sorazmernost položajev pravnih strank, in sicer dostopa tožeče stranke do podatkov ter varovanja poslovne skrivnosti tožene stranke. Zavrnilo je pritožbeno stališče, da bo tožeča stranka zato, ker ne razpolaga s podatki, kot jih bo prejel izvedenec za izdelavo izvedenskega mnenja, v bistveno slabšem procesnem položaju, saj naj bi ji bil dejansko onemogočen preizkus izvedenskega mnenja. Tožeča stranka bo po prejemu pripravljenega izvedenskega mnenja (brez poslovnih skrivnosti) imela možnost pripomb nanj. Če bo menila in to ustrezno utemeljila, da je v procesno slabšem položaju, ker pripomb ne more ustrezno podati zaradi prikritih podatkov, bo sodišče v nadaljevanju ponovno presoјalo potrebnost razkritja podatkov, ki v tem sklepu predstavljajo poslovno skrivnost. Tožena stranka je kot imetnik poslovne skrivnosti namreč dokazala verjetnost konkretnih negativnih posledic zanjo, če bi tožeči stranki v postopku razkrila podatek, ki je bistven za odločitev v postopku.

Višje sodišče je še pojasnilo, da četrti odstavek 122.a člena ZIL-1 določa, da mora sodišče po izvedbi dokaza iz prvega odstavka tega člena zagotoviti varstvo zaupnih podatkov pravnih strank ter zagotoviti, da se sodni postopki ne uporabljajo v slabi veri z izključnim namenom pridobiti zaupne podatke nasprotne stranke. Enako je določeno tudi v sedmem odstavku 124. člena ZIL-1 glede varstva zaupnih podatkov strank. Vsi členi se med sabo dopolnjujejo in so sistemsko skladni z 219.b členom Zakona o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 in 10/17 – v nadaljevanju ZPP). Zavrnilo je pritožbeni očitek, da bi se lahko ustvaril nevaren precedens, ki bi izničil procesna upravičenja imetnikov pravic intelektualne lastnine, ker je sodišče prve stopnje v skladu z 2. alinejo drugega odstavka 219.b člena ZPP naložilo izvedencu, da pregleda listine, ki vsebujejo poslovno skrivnost.

2.5 [VSL SODBA V CPG 524/2021](#) – TOŽBA ZA IZBRIS/PRENOS ZNAMKE

Sodišče prve stopnje je v skladu s četrtem odstavkom 119. člena ZIL-1 ugodilo zahtevku tožeče stranke tako, da je namesto izbrisa znamke iz registra odločilo o prenosu znamke na njeno ime.

Tožeča stranka je imetnica predhodne nacionalne figurativne blagovne znamke, registrirane v Združenem kraljestvu (slika 1). Tožena stranka je imetnica figurativne blagovne znamke, registrirane v Republiki Sloveniji (slika 2). Blagovni znamki pravnih strank sta po videzu identični, hkrati pa pokrivata istovrstno blago in storitve. Pravdni stranki sta pred registracijo znamke tožene stranke več let poslovno sodelovali pri distribuciji prehranskih dopolnil, označenih z znamko tožeče stranke. Tožena stranka je prehranska dopolnila tožeče stranke kot njen ekskluzivni distributer prodajala na območju Republike Slovenije in na trgih Srednje ter Južne Evrope. Kmalu po prenehanju poslovnega sodelovanja, je tožena stranka registrirala sporno blagovno znamko.

Slika 5: Znamka tožeče stranke

Slika 6: Znamka tožene stranke

Višje sodišče je sodbo prvostopnega sodišča potrdilo. Poudarilo, da je bil med pravnima strankama vzpostavljen zaupen in intenziven, dalj časa trajajoč odnos z elementi distribucije. Navedeno je ključno, da je toženo stranko mogoče šteti kot zastopnika v smislu točke e) prvega odstavka 44. člena ZIL-1. Distribucijska pogodba je mešana pogodba z elementi agencijske in prodajne pogodbe. Zato distributer ni le prodajalec, ampak tudi zastopnik, ki se ukvarja s proizvajalci za promocijo in prodajo njihovih izdelkov in storitev različnim strankam v dobavni oziroma prodajni verigi, kot so trgovci na debelo, trgovci na drobno ali končni potrošniki. Naloga tožene stranke kot lokalnega distributerja je bila poiskati ključne kupce, zgraditi prodajno mrežo, promovirati proizvode in določiti prodajne pogoje.

Tožena stranka je prijavo izpodbijane znamke vložila le dobra dva meseca po preinitvi pogodbe s tožečo stranko. Šlo je za zlorabo zaupanja tožeče stranke s strani tožene stranke. Imetniku znamke točka e) prvega odstavka 44. člena ZIL-1 daje materialnopravno podlago, da zaščiti svojo prej registrirano blagovno znamko ravno zato, da ne bi njen poslovni partner blagovne znamke izkoristil pri svojem nadaljnjem poslovanju. Namen točke e) prvega odstavka 44. člena ZIL-1 je ravno v tem, da imetnik znamke od distributerja pričakuje lojalnost in ščitenje njegovih interesov.

2.6 VSL SKLEP V CPG 518/2021 – ZAČASNA ODREDBA (ZARADI DEJANJ NELOJALNE KONKURENCE IN KRŠITVE MODELA SKUPNOSTI)

Sodišče prve stopnje je zavrnilo predlog tožeče stranke za izdajo začasne odredbe, s katero naj bi toženi stranki prepovedalo dejanja nelojalne konkurence, in sicer prodajo, trženje in oglaševanje oziroma kakršno koli uporabo v gospodarskem prometu pajkic z oznako B. oziroma kakršnega koli izdelka z enakim ali podobnim videzom, uporabo poimenovanja izdelkov F., uporabo embalaže ter uporabo pajkic s trikotno linijo šivanih prehodov med vzorci in enobarvnimi predeli v predelu meč, kot je to prikazano na fotografiji.

Sodišče prve stopnje je presodilo, da terjatev tožeče stranke ni izkazana s stopnjo verjetnosti, ki bi utemeljevala izdajo začasne odredbe (prvi odstavek 272. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju, Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 53/14, 54/15, 11/18 in 36/21 – v nadaljevanju ZIZ). Navedbe tožeče stranke, da je sama razvila inovativno tkanino iz veganske mlečne svile in prepoznavne edinstvene dizajne, je ocenilo kot enako verjetne nasprotnim navedbam tožene stranke, da je tovrstnih pajkic iz istega materiala, barvnih kombinacij vzorcev in linij na trgu ogromno. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da pravdni stranki prodajata izdelke istega kitajskega proizvajalca, ki je izdelal pajkice za družbo E., od katere je zalogo odkupila tožena stranka, kar zmanjšuje verjetnost terjatve tožeče stranke, ki jo ta utemeljuje na dejstvu, da je sama razvila material in modele spornih pajkic.

Višje sodišče je izpodbijani sklep potrdilo. Poudarilo je, da dejstvo, da enak videz izdelkov pravnih strank ne zadošča za sklep, da je s tem verjetno izkazana terjatev tožeče stranke iz naslova dejanj nelojalne konkurence po 2. alineji tretjega odstavka 63.a člena Zakona o

preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 33/14, 76/15 in 23/17 – v nadaljevanju ZPOmK-1). Prodaja izdelkov iz enakega/podobnega materiala in enakega/podobnega videza lahko privede do tega, da se ustvari ali utegne ustvariti zmeda v javnosti glede izvora blaga. Vendar pa slednje ni kar samoumevno. Izdelki tožene stranke so označeni z znamko P., izdelki tožeče stranke pa so označeno z njeno blagovno znamko L. Znamki sta popolnoma različni in ju potencialni kupci ne morejo povezati ali zamenjati. Prav znamka pa ima v prvi vrsti funkcijo, da označi izvor blaga. Znamka tožene stranke se dovolj razlikuje od blagovne znamke tožeče stranke, da ni podana verjetnost, da bi bil povprečni potrošnik lahko zmeden glede izvora blaga ene ali druge stranke, ki je označeno z različnima znamkama.

Tožeča stranka je v predlogu za izdajo začasne odredbe zatrjevala, da je razvila modele, ki imajo status neregistriranega modela Skupnosti. Njeni izdelki so novi, imajo individualno naravo in edinstveno kombinacijo barv, kroja, linij, vzorcev in kontrastov. Višje sodišče je soglašalo s presojo sodišča prve stopnje, da glede na dejstvo, da je podobnih izdelkov iz podobnega materiala na trgu veliko, tožeča stranka ni verjetno izkazala, da obstoji terjatev iz naslova kršitve neregistriranega modela Skupnosti (4. člen Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti, UL L 3, 5. 1. 2002).

3 Avtorska in sorodne pravice

Avtorici analize sva v pisno analizo vključili pet odločb s področja individualnega uveljavljanja avtorske in sorodnih pravic. Vse odločbe so bile sprejete na gospodarskem oddelku VSL. Dve odločitvi sta se nanašali na zavarovanje z začasno odredbo, dve pa na gospodarski spor zaradi kršitve avtorske pravice.

3.1 [VSL SODBA V CPG 123/2021](#) – PRODAJNA POGODBA KOT AVTORSKO DELO

V tej zadevi je toženka brez tožničinega soglasja za sklenitev pogodbe o prodaji nepremičnine uporabila osnutek pogodbe, ki ga je pripravil tožnik kot odvetnik (tožnik je osnutek pripravil po naročilu nepremičninske družbe), pri čemer je ta osnutek zgolj minimalno spremenila (odstranitev logotipa nepremičninske družbe, sprememba imena kupca ...). Tožnica je zato od toženke zahtevala plačilo za sestavo pogodbe po dveh materialnopravnih podlagah: 1. plačilo običajnega avtorskega honorarja, ker naj bi bila pogodba avtorsko delo in 2. plačilo na podlagi določb OZ o neupravičeni obogatitvi, ker naj bi bila toženka obogatena zaradi uporabe pogodbe brez pravnega temelja.

Sodišče prve stopnje je tožbeni zahtevek zavrnilo po obeh materialnopravnih podlagah. Ocenilo je, da tožnik v pogodbi ni obravnaval posebnih pravnih vprašanj in da pogodba ni presegala običajnega obrtnega znanja. Zato pogodba po presoji sodišča ni bila individualno in intelektualno znanstveno delo, ki bi uživalo avtorskopravno varstvo. Takšne so zgolj zahtevnejše oblike pogodb. Pri tem se je sodišče prve stopnje sklicevalo na članek M. Trampuža, Odvetniške storitve kot avtorska dela (Revija Odvetnik, 2000/9, str. 6 do 7). V zvezi z zatrjevano neupravičeno obogatitvijo toženke pa je sodišče prve stopnje pojasnilo, da je nepremičninska družba toženki poslala osnutek pogodbe, ne da bi jo opozorila, da bo morala za ta osnutek tudi plačati. Tudi v pogodbi o nepremičninskem sodelovanju je bilo določeno, da stroške odvetnika plača nepremičninska družba, zato naj zahtevek zaradi neupravičene obogatitve ne bi bil utemeljen.

Višje sodišče je ugotovilo, da je tožbeni zahtevek utemeljen na podlagi določb o neupravičeni obogatitvi. Pojasnilo je, da je tožnik sestavil končni osnutek Pogodbe, ki je bil plod njegovega dela, opozoril je tudi na vsa bistvena pravna vprašanja. Opravil je torej plačljivo odvetniško

storitev, ki jo je toženka uporabila v svojo korist. Do premika premoženja od tožnika na toženko je prišlo zaradi toženkega ravnanja. To je Višje sodišče ocenilo kot tipičen primer verzijskega premika premoženja, ki nima podlage v pravnem poslu. Na podlagi takšnih materialnopravnih izhodišč je Višje sodišče tožniku prisodilo 1.824,00 EUR, pri čemer je upoštevalo veljavno Odvetniško tarifo. Višje sodišče pa pri tem ni presojalo avtorskopravnih vprašanj.

3.2 VSL SKLEP V CPG 91/2021 – ZAČASNA ODREDBA (RAČUNALNIŠKI PROGRAM)

Sodišče prve stopnje je ugodilo predlogu upnika (nekdanjega delodajalca dolžnika) za izdajo začasne odredbe tako, da je dolžniku prepovedalo: 1) dostopati do programske vsebine A., do kode programske opreme A. in do baze podatkov o upnikih naročnikih programa A., 2) kopirati oziroma uvažati programske sklope programske opreme upnikovega programa A. ali kopirati oziroma uvažati podatkovne baze, kode ali podatke iz programa A., ter 3) na družabnem omrežju LinkedIn ali kakršnekoli drugem družabnem omrežju ali drugem oglasnem prostoru objavljati promocijske video posnetke ali kakršnekoli druge oglaševalske vsebine na temo programske opreme digitalne javne razsvetljave, temelječe na osnovi podatkov upnikovega programa A. ali temelječe na osnovi baz podatkov v lasti upnika. Sodišče pa je zavrnilo upnikov predlog, da naj se dolžniku zasežejo, izključijo iz prometa in shranijo dolžnikova sporna programska oprema digitalne javne razsvetljave in sporne podatkovne baze.

Višje sodišče je dolžnikovo pritožbo zavrnilo. Pojasnilo je, da za upnika kot delodajalca v skladu s 112. in 141.e členom Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 59/19 – v nadaljevanju ZASP) velja domneva, da je imetnik materialnih avtorskih in drugih pravic na programu A. ter imetnik izključnih pravic na bazi podatkov, ki ju je zanj ustvaril njegov delavec. Pojasnilo je tudi, da je zadevni računalniški program zaradi svojih funkcionalnosti (program je omogočal upravljanje in vzdrževanje javne razsvetljave) kompleksen. Zato je Višje sodišče štelo, da je materialnopravni pogoj individualnosti (prim. tretji odstavek 111. člena ZASP) dovolj izkazan za potrebe tega postopka. Poudarilo je, da ne gre za napor (stopnjo napora), ki ga nekdo vloži v nastanek avtorskega dela, temveč za izkazanost lastne intelektualne stvaritve. Sodišče je tudi

štelo, da za upnika velja domneva avtorstva (prim. prvi odstavek 11. člena ZASP), ker na svoji spletni strani računalniški program A. trži za svojega.

3.3 VSL SKLEP V CPG 124/2021 – KRŠITEV PREPOVEDI IZ ZAČASNE ODREDBE

Sodišče prve stopnje je izdalo začasno odredbo, s katero je toženki prepovedalo retransmisijo in vse oblike razširjanja javnosti programskih vsebin nogometnih tekem UEFA Liga narodov 2020/21 na TV programih, preko TV aplikacije X.si, kot tudi na vse druge tehnične načine na ozemlju Republike Slovenije. Za primer nespoštovanja izrečene prepovedi ji je izreklo denarno kazen v višini 50.000 EUR. Začasna odredba je stopila v veljavo takoj in je veljala do konca sezone nogometnih tekem UEFA Lige narodov 2020/21.

Tožnica je obvestila sodišče, da je toženka kršila začasno odredbo, ker je 15. 11. 2020 na svoji TV aplikaciji X.si pod zavihkom „Prva liga“ predvajala vsebino nogometne tekme med Slovenijo in Kosovom v zvoku in sliki. Toženka pa je zastopala stališče, da za predvajanje tekme ne odgovarja, ker naj bi predvajanje omogočila družba C., d. o. o., s katero ima toženka sklenjeno podlicenčno pogodbo.

Sodišče prve stopnje je dovolilo izvršbo na toženkina denarna sredstva zaradi izterjave denarne kazni 50.000 EUR, ki je bila toženi stranki izrečena zaradi kršitve začasne odredbe. Višje sodišče je toženkino pritožbo zoper ta sklep zavrnilo. Pojasnilo je, da je imela toženka možnost nadzorovati vsebino spletne aplikacije X.si, hkrati pa je bila dolžna po začasni odredbi izkazati dodatno skrbnost in previdnost pri nadzoru vsebin na svoji platformi. Tožnica je že v prej vročeni tožbi in v predlogu za začasno odredbo toženko opozorila na nedovoljene kršitve pravice do retransmisije, do katere prihaja prav na X.si. Toženka ni pojasnila, kako se je tokratna retransmisija tudi v smislu vloge C., d. o. o. razlikovala od tistih, ki so bile prej na X.si nedvomno izvedene. Pri tem pa je Višje sodišče štelo, da ni pomembno, da tekma ni bila v celoti predvajana in da je do kršitve prišlo na X.si mestu za tekmo PLTS v zavihku arhiv. Prepovedana retransmisija je bila po presoji sodišča vseeno izvedena.

3.4 VSL SODBA V CPG 203/2021 – AVTORSKO POGODBENO PRAVO

Pravdni stranki sta poslovno sodelovali po Pogodbi o opravljanju storitev, v kateri sta bili izrecno dogovorjeni prepoved prenosa materialnih avtorskih pravic na tretje osebe in prepoved pravice predelave brez izrecnega dovoljenja avtorja. Tožnik je za toženca opravljal storitve fotografiranja nogometnih tekem, oglaševanja pokroviteljev kluba na S., urejanja protokolarnih zasedev in tiskovnih konferenc ter ostale naloge po navodilih direktorja. Tožnik je na toženca prenesel pravico uporabe fotografij za potrebe kluba ter neizključno, časovno in teritorialno neomejeno uporabo fotografij brez pravice predelave (prenos materialne avtorske pravice).

Toženec je z družbo A. sklenil Pogodbo o ekskluzivni licenci, v kateri je bilo zapisano, da ima toženec na fotografijah in posledično avtorskih pravicah tožnika ekskluzivne pravice. Toženec je na družbo A. prenesel tudi upravičenje za nadaljnji prenos pravic dogovorjenih s Pogodbo na tretje osebe. Toženec je naročil tudi predelavo tožnikovih fotografij. Tako predelane fotografije je uporabljal za različne namene, in sicer za objave na socialnih omrežjih (Instagram profilu toženca) ter za izdelavo jumbo plakatov, uradnega koledarja kluba in avtogramskih kartic igralcev. Tožnik je zahteval od toženca plačilo 60.000,00 EUR zaradi kršitev materialnih avtorskih pravic v zvezi s sklenitvijo Pogodbe o ekskluzivni licenci, zaradi predelave originalov fotografij za izdelavo jumbo plakatov, citylight plakatov, avtogramskih kartic, koledarjev in objav na Instagram profilu toženca pa 102.180,00 EUR, skupaj torej 162.180,00 EUR.

Sodišče je z vmesno sodbom po podlagi ugodilo tožnikovemu tožbenemu zahtevku. Upoštevalo je, da je bilo s Pogodbo med strankama izrecno dogovorjeno, da tožnik ne prenaša na toženca pravic do predelave in ne dovoljuje prenosa materialnih avtorskih pravic na tretje osebe. Po presoji sodišča prve stopnje je toženec kršil tožnikove materialne avtorske pravice s tem, ko je predelal ali naročil predelavo originalnih fotografij, predelane fotografije pa je uporabil za objave na socialnih omrežjih, jumbo plakatih, koledarjih in za avtogramske kartice igralcev. Sodišče prve stopnje je zavrnilo navedbe toženca, da naj bi tožnik konkludentno z lastnim sodelovanjem z družbo A. privolil v prenos pravic, ker da takšna oblika prenosa materialnih avtorskih pravic nima podlage v ZASP.

Višje sodišče je toženčevo pritožbo zavrnilo, s tem pa tudi njegove očitke, da naj bi tožnik za predelavo in odstop pravic vedel, saj naj bi pri tem projektu tudi aktivno sodeloval.

Vključevanje tožnika v projekt z družbo A. in vedenje, da toženec s to družbo sodeluje, po presoji Višjega sodišča še ne pomeni, da se je tožnik strinjal s tem, da toženec na družbo A. prenese vse materialnopravne pravice in ji podeli ekskluzivno licenco. Iz Pogodbe med pravnima strankama je namreč izhajalo, da je bil kakršen koli prenos na tretje osebe izrecno prepovedan. Ob takšni pisni obliki pogodbe pa ni mogoče zgolj na podlagi trditev toženca o vedenju in sodelovanju tožnika pri komuniciranju toženca z družbo A. sklepati, da je tožnik konkludentno dal dovoljenje na prenos materialnih avtorskih pravic in predelavo svojih avtorskih del. Zato je Višje sodišče sklenilo, da sodišču prve stopnje ni bilo treba izvajati dokaznega postopka s strani toženca predlaganimi pričami in elektronskimi sporočili, ker ta ne more nadomestiti nesklepčnih trditev.

Višje sodišče je še pojasnilo, da četudi bi držala teza toženca, da je tožnik konkludentno privolil v predelave in prenos materialnih avtorskih pravic na tretjo osebo, se za veljavnost obličnega posla pod pogoji 58. člena OZ zahteva obojestransko izpolnitveno dejanje. Prav gotovo bi tožnik v takem primeru kot avtor zahteval plačilo višjega avtorskega honorarja, ki bi se nanašal na prenos avtorskih pravic toženca na tretjo osebo. Zato je Višje sodišče zaključilo, da do realizacije Pogodbe z vidika zatrjevanega konkludentnega dovoljenja tožnika do predelave in prenosa na tretje osebe ni prišlo.

3.5 VSL SODBA V CPG 469/2021 – KABELSKA RETRANSMISIJA TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

Tožnica je izdajatelj programov v smislu drugega odstavka 112. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 47/12, 22/16, 39/16 in 82/21 – v nadaljevanju ZMed), toženka pa je operater v smislu iste zakonske določbe. Med pravnima strankama je bila sklenjena licenčna pogodba za kabelsko retransmisijo televizijskih programov. Toženka je na dan podpisa pogodbe dala pridržek. Tožnica je od toženke zahtevala plačilo po sklenjeni licenčni pogodbi. Toženka se je branila, da naj bi iz 112. člena ZMed in iz pridržka k pogodbi izhajalo, da ni dolžna plačati zahtevanega zneska. Pridržek naj bi, upoštevaje Dunajsko konvencijo o pravu mednarodnih pogodb, ustvarjal pravne učinke v smislu, da obveznosti plačila nadomestila kljub podpisu pogodbe ni nastala.

Sodišče prve stopnje je tožbenemu zahtevku za plačilo po licenčni pogodbi ugodilo, Višje sodišče pa je toženkino pritožbo zavrnilo. Pojasnilo je, da iz 112. in 113. člena ZMed ne izhaja toženkina pravica do brezplačne retransmisije tožničinih programov. ZMed ne ureja avtorskopравnih razmerij, temveč se omenjeni pravili nanašata na prepoved odplačnosti samega dostopa do signala. Neodplačnost iz 112. člena ZMed se nanaša na tehnično omogočanje izdajateljem medijem, da razširjajo programske vsebine do zainteresirane javnosti, torej zgolj na prepoved odplačnosti samega dostopa do signala za prenos. ZMed tudi s tem, ko izrecno omenja kolektivno varstvo avtorske in sorodnih pravic, ne izključuje individualnega varstva, ki ga v tožničinem primeru omogoča 75. člen Zakona o kolektivnem uveljavljanju avtorske in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 63/16 – ZKUASP). Višje sodišče ni sprejelo toženkinega mnenja, da bi se za razmerja med pravdnima strankama uporabljala Dunajska konvencija, saj ta ureja samo mednarodne pogodbe med državami. Dodalo je, da ni sporno, da se tožnica ni strinjala s pridržkom, zato pridržek med strankama ne ustvarja pravnega učinka (15. člen OZ). Višje sodišče je še pojasnilo, da so stranke z Licenčno pogodbo med seboj uredile pretekle zadeve v zvezi z licenco za sočasno, nespremenjeno in neskrajšano kabelsko retransmisijo programov javnih izdajateljev programov v okviru kabelske koordinacije EBU v Sloveniji. Licenčna pogodba toženko zavezuje k izpolnitvi prevzetih obveznosti. Sodišče je zavrnilo tudi toženkin ugovor zastaranja, saj je ugotovilo, da je bil pogodbeno kot zadnji rok za plačilo obveznosti določen 31. 12. 2016, tožba pa je bila vložena 30. 4. 2019.

4 Kolektivno uveljavljanje avtorske in sorodnih pravic

Na področje kolektivnega upravljanja avtorske in sorodnih pravic se nanaša ena v analizo vključena odločba z gospodarskega oddelka VSL.

4.1 [VSL SODBA V CPG 606/2020](#) – KABELSKA RETRANSMISIJA GLASBENIH DEL

Tožnica je kolektivna organizacija, ki je v spornem obdobju upravljala pravice kabelske retransmisije glasbe v televizijskih in radijskih programih. Toženka je v letu 2014 kabelsko retransmitirala glasbo v televizijskih programih. S tožnico, ki je bila skladno z določilom 1. točke prvega odstavka 146. člena ZASP pristojna za dovoljevanje uporabe del iz njenega repertoarja varovanih del, pa razmerja ni pogodbeno uredila. Zato je tožnica od toženke zahtevala plačilo običajnega nadomestila za kabelsko retransmisijo glasbe v iztoževanem obdobju.

Sodišče prve stopnje je višino nadomestila odmerilo glede na ustaljeno prakso ([VSRS Sodba II Ips 41/2018](#) in [VSRS Sodba II Ips 219/2017](#)). Višje sodišče pa je pojasnilo, da je VSRS odločalo o zahtevkih za plačilo primerne honorarja za kabelsko retransmisijo glasbe v letu 2012 in upošteva mesečno tarifo v višini 0,45 EUR na naročnika, ki sta jo za to leto v Skupnem sporazumu dogovorila Zavod AIPA in Združenje kabelskih operaterjev Slovenije (ZKOS). Višje sodišče je poudarilo, da je bila v III. točki Skupnega sporazuma za leto 2014 dogovorjena višja mesečna tarifa v višini 0,57 EUR na naročnika, pri čemer je skladno z določilom IV. točke Skupnega sporazuma treba upoštevati tudi v Uradnem listu objavljene revalorizacije tega zneska. V Uradnem listu št. 10/2014 je bila za leto 2014 objavljena revalorizacija denarnih vrednosti (tarif) tako, da je za leto 2014 mesečna tarifa za uporabo pravic kabelske retransmisije avdiovizualnih del znašala 0,59 EUR na naročnika.

Višje sodišče je poudarilo, da nasproti ustavnim pravicam kabelskih operaterjev stoji ustavna pravica avtorjev do varstva avtorskih pravic, ki izvirajo iz umetniške dejavnosti (60. člen Ustave). Pravica avtorja do primerne oziroma običajne plačila za uporabo avtorskih pravic izraža priznanje pravnega varstva avtorjevemu delu (materialne pravice). Ta pravica spada v okvir pravice do zasebne lastnine (premoženja) iz 33. člena Ustave. Primernost nadomestila se doseže, ko je bila vsaka od udeleženih strank s svojimi pravicami in potrebami upoštevana in

je prejela to, kar se ji dolguje. Plačilo za uporabo pravic mora biti pravično, primerno in sorazmerno glede na plačilo za ostale primerljive oziroma podobne uporabe pravic.

Višje sodišče je še poudarilo, da je življenjsko in pričakovano, da se običajne cene za določeno storitev, blago ali pravice na trgu čez čas spreminjajo. Pri tem avtorski honorarji in nadomestila za uporabo avtorskih in sorodnih pravic niso izjema. To je razvidno iz različnih višin honorarjev in nadomestil za uporabo posameznih pravic v različnih obdobjih, določenih v skupnih sporazumih, sklenjenih med kolektivnimi organizacijami in združenji uporabnikov, in tudi iz enostransko določenih tarif. Zato je treba po presoji Višjega sodišča pri določitvi primernega nadomestila za uporabo pravic upoštevati tisto tarifo, ki je veljala v obdobju, za katero se določa primerno nadomestilo. Samo ta namreč odraža običajno vrednost pravice v določenem obdobju. Ker se je glede na leto 2012 tarifa za kabelsko retransmisijo avdiovizualnih del v letu 2014 zvišala za 31 %, je Višje sodišče zvišalo tudi nadomestilo, ki ga tožnica lahko vtožuje za kabelsko retransmisijo glasbenih del, in sicer iz 0,198 EUR na 0,246 EUR na naročnika.

5 Zaključek

Uveljavljanje pravic intelektualne lastnine v Sloveniji je na ustrezni ravni. Na gospodarskem oddelku Okrožnega sodišča v Ljubljani spore s tega področja rešuje specializirana skupina sodnikov, ki se sprti izobražujejo. Na gospodarskem oddelku VSL te vrste gospodarskih sporov rešuje specializirani senat treh sodnikov. Zaradi pandemije COVID-19 je sicer močno upadlo število izobraževalnih seminarjev za vse sodnike, ki se ukvarjajo s pravom intelektualne lastnine.

Na področju sporov v zvezi z uveljavljanjem pravic industrijske lastnine je za razvoj sodne prakse pomembna odločba glede presoje kršitve patenta po doktrini ekvivalence. Meritornih odločb, ki bi že obravnavale navedena vprašanja, v slovenski sodni praksi ni zaslediti. Na področju kršitve pravic iz znamk je sodišče sledilo že ustaljeni sodni praksi v zvezi z zahtevki zaradi kršitve pravic. Nova pa so stališča v zvezi z varovanjem podatkov po ZPosS v zvezi z določbami ZIL-1, ki poudarjajo namen varstva pravic industrijske lastnine. Odločba, ki imetniku znamke zagotavlja varstvo v razmerju do distributerja, prav tako pomeni pravilno sledenje smernicam za dosledno uveljavitev pravic industrijske lastnine v skladu določbami Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/48/ES z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine.

Na področju individualnega upravljanja avtorskih pravic so pomembne ugotovitve sodišč, da lahko tožnik uveljavlja verzijski zahtevek zoper toženca, ki neavtorizirano uporabi tožnikovo delo, ki ne dosega standarda avtorskega dela. Pa tudi, da toženec v primeru jasnih pogodbenih določil o obsegu prenosa materialnih upravičenj ne more uspeti s sklicevanjem, da je tožnik konkludentno soglašal z ravnanji, ki so presegala prenesena upravičenja. Informativno je tudi stališče VSL, da je dolжник, ki mu je bila z začasno odredbo naložena opustitev določenega ravnanja, dolžan izkazati dodatno skrbnost in previdnost, da odredbo spoštujejo tudi njegovi pogodbeni partnerji. Na področju kolektivnega uveljavljanja pravic je pomembna odločitev VSL, da se upošteva dvig drugih primerljivih tarif zviša tudi (sicer v vsakem sporu posebej določeno) nadomestilo za kabelsko retransmisijo glasbenih del.

Okrožno sodišče v Ljubljani in VSL navedene zadeve rešujeta prednostno ter v skladu z evropsko sodno prakso in evropskim pravom. Ovira za hiter razvoj sodne prakse pa je

predvsem trend upadanja sporov s področja intelektualne lastnine, ki se je v letu 2021 nadaljeval.